

Hyvinvointijaoston määräaikainen toimikausi 2023-2025

Hyvinvointijaosto 07.05.2025 § 13
532/00.01.02.01/2025

Valmistelija: hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Kaupunginhallitukselle perustettiin 1.1.2023 alkaen määräaikainen hyvinvointijaosto, jonka toimikausi jatkuu kuluvan valtuustokauden loppuun. Hyvinvointijaoston tehtävänä on ollut edistää kunnan strategiassa määritellyjä tavoitteita kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta sekä huolehtia niistä tehtävistä, mitkä laissa on säädetty kunnan velvollisuudesta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä, mukaan lukien hyvinvointikertomuksen valmistelu ja sitä koskevan seurannan toteuttaminen.

Kaupunginhallituksen hyvinvointijaostoon on kuulunut 13 jäsentä ja hyvinvointijaoston esittelijänä on toiminut hyvinvointikoordinaattori tai kaupunginjohtaja. Hyvinvointijaoston tehtäviä siirtyy hallintosäännön 34§ mukaisesti 1.6. alkaen hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnalle.

Hyvinvointijaoston toiminta toimikauden 2023-2025 aikana

Aloitevalmistelut

Hyvinvointijaoston valmisteluun tuli useampi valtuustoaloite toimintakaudella 2023-2025 raisiolaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointijaosto valmisteli vastaukset kaikkiin valtuustoaloitteisiin toimintakautensa aikana ja osa aloitteista valmisteltiin myös yhteisvalmisteluna. Toimintakauden aikana hyvinvointijaostolle valmisteluun tulleet aloitteet alla

- Valtuutettu Emma Lindqvistin aloitteen koskien lapsivaikutusten säännöllistä arviointia ja raportointia Raisiossa sivistyslautakunnan ja vapaa-aikalautakunnan valmisteltavaksi.
Hyvinvointijaosto 29.03.2023 § 15
- Valtuutettu Harri Seikolan ym. valtuutettujen aloite ikäihmisten hyvinvointiohjelman päivittämisestä. Hyvinvointijaosto 29.3.2023 § 16
- Valtuutettu Eeva Savolan ym. valtuutettujen aloite koskien kuntalaisille tarjottavien sähköisten palvelujen tasavertaisuutta.
Hyvinvointijaosto 6.6.2023 § 30
- Valtuutettu Helinä Aaltosen ym. valtuutettujen aloite välimuotoisen eli yhteisöllisen asumisen toteuttamisesta Raisioon
Hyvinvointijaosto 3.9.2024 § 27
- Valtuutettu Ari Korhosen ym. valtuutettujen aloite yhteistoiminnasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi Hulvelan tiloissa.
Hyvinvointijaosto 2.10.2024 § 35
- Valtuutettu Vesa Parantaisen ym. valtuutettujen aloite nuorten pahoinvoinnin ennaltaehkäisemiseksi laadittavasta toimintaohjelmasta. Hyvinvointijaosto 5.11.2024 § 41.

Tarkastuslautakunta antoi 23.4.2024 arviointikertomuksensa vuodelta 2023. Hyvinvointijaosto antoi osaltaan lausunnon arviointikertomuksesta vuodelta 2023 03.09.2024 § 26.

Hyvinvointikertomustyö ja -suunnitelmat

Kuntalain (410/2015) mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan perustehtävä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa kuntia edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Terveystieteidenhuoltolaissa (1326/2010) määritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kunta on vastuussa laajan hyvinvointikertomuksen tekemisestä kerran valtuustokaudessa sekä valtuustokaudelle valmisteltavan hyvinvointisuunnitelman laadinnasta, toteuttamisesta ja seurannasta. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ovat osa kunnan strategista johtamista. Ne ovat työvälineitä, joilla suunnitellaan, seurataan, arvioidaan ja raportoidaan kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä vahvassa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Hyvinvointikertomustyö jakaantuu kahteen osaan eli hyvinvointikertomukseen, joka kuvaa hyvinvoinnin nykytilanteen sekä hyvinvointisuunnitelmaan, jossa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi. Hyvinvointikertomustyöhön kuuluu vuotuinen tavoitteita ja toimenpiteitä tarkentava suunnittelu osana toiminta- ja talousarviota. Hyvinvointikertomustyöstä raportoidaan vuosittain valtuustolle. Ration hallintosääntö 28b§ mukaisesti vuosittain valmistellaan valtuustolle annettava raportti kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä.

Hyvinvointijaosto valmisteli jäljellä olevan valtuustokauden ajaksi Ration kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 sisältäen lakisääteisen ehkäisevän päihdetyön (kh 4.03.2024 § 75 ja kv 18.03.2024 § 14), sekä siihen linkittyvän Ration suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi 2024-2025 (kv 9.12.2024 § 124). Hyvinvointijaosto osallistui myös Ration kaupungin hyvinvointisuunnitelmana 2024-2025 linkittyvän Ration lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2024-2025 (kv 9.12.2023 § 123) valmisteluun ja antoi siitä lausunnon kokouksessaan 2.10.2024 § 34 sivistyslautakunnalle.

Suunnitelmien valmisteluun osallistettiin laaja-alaisesti eri toimialat ja toimijoita, jotka yhdessä tunnistivat hyvinvointiin liittyviä ilmiöitä eri ikäisten kaupunkilaisten näkökulmasta. Tärkeänä pidettiin paikallisen kokemustiedon keräämistä ja sidosryhmien osallistamista. Hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet toimivat sateenvarjona kaikelle hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen työlle, jota tehdään kaikilla toimialoilla ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Hyvinvointijaoston toimintakauden aikana osallistuttiin myös Varhan eli Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja kuntien yhteisen alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmisteluun sekä yhteisiin lakisääteisiin neuvotteluihin.

Hyvinvointijaosto valmisteli Ration hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportin 2024, joka käsiteltiin hyvinvointijaostossa 6.3.2025 § 8 sekä lähetettiin kaupunginhallitukselle ja edelleen –valtuustolle tiedoksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportissa 2024 raportoitiin hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden 2024-2025 toimenpiteiden

toteutumista vuoden 2024 aikana, nostot Raision kaupungin terveyden edistämisen aktiivisuudesta (TEAvisari), HYTE-kertoimesta –sekä eri ikäisten raisiolaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, niihin vaikuttavista tekijöistä ja muutoksista. Raportoidun tiedon avulla pystytään kohdentamaan suunnitelmallisesti resursseja toimenpiteisiin vuoden 2025-2026 aikana, ja ne ovat hyödynnettävissä niin strategia- ja talousarvioprosessissa kuin laajan hyvinvointikertomuksen 2022-2025 ja –suunnitelman 2026-2029 valmistelussa.

Raision hyvinvointikertomustyö ja -suunnitelmat ovat osa kaupungin strategista johtamista ja yhteinen työväline, jolla voidaan suunnitella, seurata, arvioida ja raportoida kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämistä. Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistäminen on Raisiossa yhteistyön johtamista, joka edistää myös paikallista ja alueellista hyvinvoivaa elinvoimaa. Hyvinvointisuunnitelmatyö kokoaa hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen työn yhteen ja tekee kaupungin strategiaa myös näkyväksi ja koettavaksi kaupunkilaisille kohti Raision visiota 2035.

Varhan kanssa tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspintatyö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on lainsäädännöllisesti sekä hyvinvointialueen että kuntien velvollisuus (mm. laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 6, 7 ja 10). Molemmat hoitavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen eli hyte-tehtäviä niiden palveluiden ja toimintojen osalta, jotka kuuluvat lainsäädännön mukaan omalle järjestämisvastuulle. Hyvinvointialueen ja kuntien on lisäksi tuettava toisiaan hyte-työssä omalla asiantuntemuksellaan ja yhteensovittava palvelut kokonaisuuksiksi.

Hyvinvointijaoston kokouksessa 6.3.2025 § 6 saatettiin tietoon hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehittyneet hyte-yhdyspintarakenteet, yhdyspintapilotit ja pilotoitavat toimintamallit, jotka ovat kehittyneet niin Raisiossa kuin alueella hyvinvointijaoston toimintakauden 2023-2025 aikana, ja ne tukevat yhteistä lakisääteistä tehtävää paikallistasolla. Varha ja alueen kunnat kehittävät sekä yhteensovittavat palveluitaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vuoden 2024 aikana Varha ja alueen kunnat valmistelivat tiiviissä yhteistyössä kuvaukset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspinnoista, roolituksista ja työnjaosta yhdyspinnoilla. Kuvaukset laadittiin neljästä kokonaisuudesta eli 1. Terveellisten elintapojen edistäminen, 2. Ehkäisevä päihdetyö, 3. Väkivallan ehkäisy ja 4. Mielen hyvinvoinnin edistäminen ja ehkäisevä mielenterveystyö

Yhteistyön näkökulmasta alueella on toiminut hyte-yhdyspintatyön osalta useita yhdyspintatyöryhmiä ja verkostoja, joissa Raisio on kaupunkina mukana. Yhdyspintakuvauksissa on kuvattu myös yhteisiä alueellisia toimintamalleja eri yhdyspintateemojen osalta. Tätä kautta alueellisten verkostoiden kautta on valmisteltu yhteisiä, vaikuttavia toimintamalleja, joista osa kuuluu myös THL:n arvioimiin hyviin tai lupaaviin käytäntöihin.

Hyvinvointijaoston määrärahan käyttösuunnitelma

Toimintakauden aikana talousarvioon on varattu hyvinvointijaostolle 40 000 euron määräraha. Määrärahan osalta laadittiin vuosille 2023 ja 2024 määrärahan käyttösuunnitelmat, joiden tavoitteena on ollut vähentää eri-ikäisten ja toimintakykyisten kuntalaisten yksinäisyyden kokemusta sekä

edistää mielenterveyttä, hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuuden tunnetta. Tärkeänä nähtiin niin yksilöiden kuin kuntalaisten kohtaamisen, osallisuuden sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen. Määrärahaa on muun muassa

- Vahvistettu ja toteutettu eri-ikäisille ja toimintakykyisille suunnattua jalkautuvaa työtä ja pilotoitavia toimintamalleja hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämiseksi yhteistyössä eri toimijoiden kuten järjestöjen, seurakunnan yksityisen sektorin ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa sekä myös yhteisellä valmistelulla Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja muiden kuntien yhdyspintatyöverkoston kautta.
- Järjestetty hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämistä tukevia tilaisuuksia ja tapahtumia laaja-alaisella ja verkostollisella yhteistyöllä kuten tuettu laaja-alaisesti vapaaehtoistyön kenttää sekä perustettiin Hyvinvointia yhdessä -foorumi, joka kokoaa eri toimijat ja sidosryhmät kuten järjestöt, vaikuttamistoimielimet, yksityisen sektorin ja seurakunnan yhteisen keskustelun ja yhteistyön äärelle kaupunkilaisten hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämiseksi. Taustalla toimii Rasion hyvinvointisuunnitelma.
- Vahvistettu hyte-työtä tukevia tiedolla johtamisen työkaluja ja alustoja sekä systemaattista tiedonkeruuta eri väestöryhmien osalta vaikuttamistoimielimiä, kaupunkilaisia ja sidosryhmiä osallistaen.
- Toteutettu kuntalaisia, vaikuttamistoimielimiä ja sidosryhmiä osallistavista ideoinneista, kyselyistä, työpajoista ja tapahtumista nousseita HYTE-työtä vahvistavia toimintoja.

Nuorten lisämääräraha

Kaupunginvaltuusto kokouksessaan 28.11.2022 § 136 vuoden 2023 talousarviota käsitellessään päätti, että Vapaa-aikalautakunnan talousarvioon lisätään Nuorisotyöhön 40.000 euron lisämääräraha nuorten pahoinvoinnin vähentämiseen, toimenpiteet raportoidaan kaupunginhallitukselle, hyvinvointijaosto pohtii yhteistyössä vapaa-aikalautakunnan kanssa tarvittavat toimenpiteet.

Vapaa-aikalautakunta ja hyvinvointijaosto valmistelivat yhdessä käyttösuunnitelmaa, ja toimenpiteitä pohdittiin yhdessä vapaa-aikalautakunnan ja hyvinvointijaoston puheenjohtajistojen kanssa. Nuorten lisämäärärahan käyttösuunnitelmaa esiteltiin hyvinvointijaoston kokouksessa 29.3.2023, jossa nuorisotyön koordinaattori esitteli käyttösuunnitelmaa. Hyvinvointijaosto merkitsi tiedoksi yhteisesti valmistellun lisämäärärahan käyttösuunnitelmaesityksen ja ehdotti vapaa-aikalautakunnalle käyttösuunnitelmaesityksen hyväksymistä. Käyttösuunnitelma hyväksyttiin vapaa-aikalautakunnassa 4.4.2023 § 53. Hyvinvointijaosto sai tiedoksi 13.3.2024 § 13 nuorten lisämäärärahan 2023 käyttöselvityksen.

Asiantuntijapuheenvuorot

Hyvinvointijaoston toimintakauden aikana 2023-2025 kuultiin useampia asiantuntijapuheenvuoroja mm. kulttuurillisen hyvinvoinnin edistämisestä, maahanmuuton ja kotoutumisen asioista, Move! -mittauksien tuloksista eli kuntatason perusopetusikäisten lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn

tilasta, Varhan elintapaohjauksen ja kunnan liikuntaneuvonnan yhdyspintatyöstä, joilla on merkitys eri väestöryhmien kokemaan arjen hyvinvointiin.

Kokouksessa kootaan jäseniltä hyvinvointijaoston onnistumiset, opit sekä kehittämiskohteet toimikaudesta evästykseksi tulevalle valtuustokaudelle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus

Hyvinvointijaosto pitää kokouksessa toimikauteen liittyvän työpajan. Asia merkitään tiedoksi.

Päätös

Puheenjohtaja Eeva Savola esitti Aleksi Suron kannattamana, että lisäksi selostusosan koonti toimikaudesta lähetetään kaupunginhallitukselle tiedoksi. Puheenjohtajan esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti edellä mainittu lisäys huomioiden.